

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 4P/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821202250
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vanda Mikulášová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2022:5821202250.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou Mgr. Vandou Mikulášovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Q.: Q., nar. XX.XX.XXXX a T., nar. 18.05.2006, deti zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536, deti rodičov: matky - F. Q., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/XX, J., zastúpená: JUDr. Andrej Bryja, advokát so sídlom v Námestove, Hviezdoslavova 49 a otca - X. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. X. XX, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Otec maloletých detí Q. je p o v i n n ý platiť na výživu:

§ maloletej Q., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 200,- eur mesačne,

§ maloletej T., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 180,- eur mesačne,

vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí počnúc od 01.09.2021.

II. Zameškané výživné na maloleté deti Q.: Q., nar. XX.XX.XXXX a T., nar. XX.XX.XXXX, za obdobie od 01.09.2021 do 01.07.2022, v celkovej výške 3.020,- eur, je otec maloletých detí p o v i n n ý zaplatiť matke v lehote 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

III. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6P/33/2017 zo dňa 24.10.2017 v časti o určení výživného na maloletú Q. Q., nar. XX.XX.XXXX a na maloletú T. Q.Á.V.Ú., nar. XX.XX.XXXX.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka maloletých detí Q. návrhom podaným súdu dňa 16.12.2021 žiadala, aby zmenil rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6P/33/2017 zo dňa 24.10.2017 vo výroku III. v časti výživného na maloletú Q. a maloletú T. tak, že otcovi uloží povinnosť platiť na výživu maloletej Q. sumou vo výške 200,- eur a na výživu maloletej T. sumou vo výške 180,- eur mesačne, počnúc od 01.09.2021.

2. Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6P/33/2017 zo dňa 24.10.2017 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené a otcovi bola uložená povinnosť platiť na výživu maloletej Q. sumou vo výške 90,- eur a na výživu maloletej T. sumou vo výške 90,- eur. V tom čase bolo určené aj výživné na v tom čase maloletého F. vo výške 90,- eur mesačne.

3. Uviedla, že od uvedeného obdobia nedošlo k zvýšeniu výživného zo strany otca napriek tomu, že deti sú už všetci stredoškólači a nepostačuje nám určené výživné. Neustále musí riešiť náhradné výživné, trestné oznámenia pre neplatenie výživného a pod. Exekútor otcovi nemá čo speňažiť a ona si musí na živobytie a výživu detí požíčovať od súrodencov a rodičov, čím jej neustále vznikajú dlhy.

4. Najstarší syn je už dospelý, no ešte študuje na strednej odbornej škole - Spojená škola Z. v obore elektrotechnika. Štúdium by mal ukončiť maturitnou skúškou v roku 2022. Taktiež k vážnej zmene pomerov došlo aj na strane maloletých dcér, kde dcéra Q. a T. ukončili základnú školu a toho času študujú na stredných školách, Q. v K. K. na Strednej pedagogickej škole a dcéra T. študuje na Gymnáziu T.. B. V. Z..

5. Od septembra 2021 sa jej zvýšili náklady na výchovu a výživu dcér a určené výživné v sume 90,- eur už nepostačuje na pokrytie potrieb ani jednej dcéry.

6. Uviedla, že spolu s deťmi bývajú v samostatnej domácnosti v rodinnom dome a majú vlastnú domácnosť. Všetky poplatky na domácnosť znáša výlučne sama. Ide o nasledovné náklady: 180,- eur kúrenie (drevo, uhlie, údržba domu), 10,- eur voda, 40,- eur električka, 10,- eur internet, 11,62 eur poisťka syn F., 84,- eur koše (ročne 4 osoby), 92,- eur poisťka auto (ročne), 350,- eur údržba auta (ročne, výmena oleja, bežný servis, prezutie), 50,- eur oblečenie, zdravotná starostlivosť, 70,- eur benzín (zdravotné vyšetrenia, škola - internát, práca), 15,- eur drogeria (čistiace prostriedky, pracie prášky a aviváž), 23,45 eur paušál, 200,- eur strava, 50,- eur finančná rezerva (mobil, notebook, tlačiareň, spotrebiče).

7. Náklady na deti: F. - 60,- eur cestovné, 50,- eur desiata + obed, 40,- eur oblečenie, 20,- eur školské pomôcky, 15,- eur paušál, 10,- eur školské výlety, 10,- eur kozmetika, lieky, Q. - 30,- eur cestovné, 40,- eur školské pomôcky, 120,- eur strava (40,- eur obedy, 80,- eur raňajky, večera, desiata), 27,- eur internát, 27,- eur kozmetika, lieky, 50,- eur oblečenie, 10,- eur výlety, rekreácia, 30,- eur kredit, T. - 30,- eur cestovné, 50,- eur obedy, desiata, 40,- eur školské pomôcky, 45,- eur oblečenie, 20,- eur kozmetika, lieky, 20,- eur kredit, 10,- eur rekreácia, výlety.

8. Keďže štúdiom na strednej škole sa dcéry pripravujú na svoje budúce povolanie a nemajú finančné príjmy ani iný majetok, vyživovacia povinnosť otca trvá až do doby, pokiaľ nebudú schopné samé sa živiť.

9. Ona je zamestnaná v spoločnosti L. s.r.o., Z. a má priemerný príjem cca 520,- eur. Poberá prídavky na deti a daňový bonus.

10. Otec maloletých detí býva naďalej v H. X. v suteréne rodinného domu, ktorý daroval v roku 2017 pred ich rozvodom sestre, aby sa vyhol exekútorom a teraz ho podľa jej informácií prenajíma nájomcom - rodine, ktorá platí priamo otcovi maloletých detí sumu cca 350,- eur mesačne. Nemá vedomosť o jeho zamestnaní a príjme.

11. Súd nariadil vo veci pojednávanie, na ktorom sa oboznámil s listinnými dôkazmi a to s návrhom, s plnomocenstvom, s rozhodnutím CPP, s potvrdením o návšteve školy, s potvrdením o príjme, s rodným listom, s výpisom z LV č. XXXX k.ú. H. X., s uznesením Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4P/42/2021-17 zo dňa 27.12.2021, s lustráciou v sociálnej poisťovni, so správou kolízneho opatrovníka, s lustráciou v sociálnej poisťovni, so správou kolízneho opatrovníka a s výpisom zo živnostenského registra.

12. Matka maloletých detí na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu a uviedla, že pracuje v spoločnosti L. A. Z., avšak momentálne je druhý mesiac PN a výška jej príjmu je okolo 520,- eur. Býva spolu s deťmi v rodinnom dome, kde platí električku vo výške 40,- eur, internet vo výške 10,- eur, voda 10,- eur, kúrenie si zabezpečujú sami vo výške 1.000,- eur ročne. Dcéra Q. chodí na pedagogickú školu v K. K., kde cestovné ju vyjde na 30,- eur, 40,- eur obedy, plus jej dáva 80,- eur na ostatnú stravu a taktiež aj vreckové podľa potreby, za internát platí 27,- eur mesačne a taktiež absolvuje rôzne aktivity, za ktoré je potrebné platiť. Má šelest na srdci, s ktorým chodí pravidelne raz ročne na kontrolu na kardiológiu.

13. Dcéra T. je študentkou 1. ročníka Gymnázia, kde taktiež cestovné ju vyjde na 30,- eur, obedy na 40,- eur, teraz začala chodiť na klavír, kde jej pán učiteľ povedal, že to bude stáť 200,- eur na pol roka. Otec detí platí výživné sporadicky a nie v plnej výške. V čase posledného rozhodovania súdu boli deti žiakmi základnej školy a ja ona bola nezamestnaná, evidovaná na úrade práce a poberala dávku v hmotnej núdzi vo výške 230,- eur. Deti sa s otcom nestretávajú z dôvodu, že pije. Občas mu zavolá syn F.. Tento chodí na Spojenú školu Z.Á., je v štvrtom ročníku. Tam platí mesačne cestové vo výške 40,- eur, na obedy nechodí a stravuje sa doma. Keďže je v maturitnom ročníku, musel vykonávať prácu, s ktorou boli určité

náklady. Tam by mal tiež otec platiť výživné vo výške 90,- eur. Neplatenie výživného riešila podaním trestného oznámenia, otec detí bol už aj odsúdený, ale aj napriek tejto skutočnosti výživné nezaplatil.

14. Otec maloletých detí sa na pojednávaní vyjadril, že je od júla evidovaný na úrade práce bez nároku na dávku v hmotnej núdzi. Nedali mu ju kvôli tomu, že mal dlh na zdravotnom a taktiež, že je vlastníkom motorového vozidla, ktoré ale reálne neužíva, ale užíva ho manželka. Býva v rodinnom dome, ktorý pôvodne patril jemu, ale daroval ho svojej sestre a má tam právo doživotného bývania. V tom dome sú aj iní nájomníci, pričom z nájomného mu sestra dáva v prípade potreby peniaze. Čo sa týka jeho mesačných nákladov, fajčí denne krabičku cigariet, čo je 120,- eur mesačne, strava ho vyjde na nejakých 150,- eur mesačne, dobýja si kredit na telefón v sume 15,- eur mesačne. Na výživnom zaplatil v júli okolo 130,- eur a potom až v decembri 270,- eur. V čase posledného rozhodovania súdu som pracoval ako živnostník u súkromníka. Ďalej sa vyjadril, že v dome bývajú 4 nájomníci, ale koľko títo platia nájomné, to nikoho nemusí zaujímať. Je schopný robiť aj iné práce ako stolárske. Uviedol, že sa nezamestnáva brigádnicky, iba pred Veľkou nocou pomáhal kamarátovi, ktorý mu dal 200,- eur.

15. Na pojednávaní bola vypočutá aj svedkyňa F. B., ktorá sa vyjadrila, že ten rodinný dom, v ktorom býva jej brat, je ich rodičovský dom. Brat tam býval odjakživa aj počas trvania manželstva. Na otázku súdu, z akého dôvodu tento rodinný dom daroval otec maloletých detí svedkyňi, táto uvádza: „lebo daroval“. Uviedla, že v tom dome bola naposledy pre dvoma rokmi. Vie o tom, že tam bývajú okrem brata aj traja nájomníci. Dom má tri izby, kuchyňu a príslušenstvo. S bratom je v sporadickom kontakte, občas mu požičia peniaze, ale nie sú to veľké čiastky. Uviedla, že nemá vedomosť o tom, že by bol dom bez elektrickej energie. Dom bol vždy plne funkčný. Informácie o tom kde jej brat robí, koľko zarába a či vôbec robí, nemá. Ona od tých nájomníkov nepreberá žiadne peniaze.

16. Kolízny opatrovník doporučil návrhu vyhovieť vzhľadom na jeho dôvodnosť.

17. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

18. Podľa § 78 ods. 2 Zákona o rodine, ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

19. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

20. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že návrh matky na zvýšenie výživného je dôvodný.

21. Naposledy bola upravovaná výška výživného rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6P/33/2017 zo dňa 24.10.2017.

22. V tom čase mala maloletá Q. 12 rokov a maloletá T. 10 rokov. Predmetným rozsudkom bolo určené aj výživné voči maloletému F., ktoré konanie bolo dňom 28.10.2020 ukončené, z dôvodu dosiahnutia jeho plnoletosti. Otec maloletých detí pracoval a výška jeho príjmu bola 558,28 eur. Príjem matky pozostával z príjmu zo živnosti vo výške 400,- eur. a prídavkov na tri deti.

23. V súčasnej dobe obe maloleté deti navštevujú strednú školu, matka je na dlhodobej PN, v rámci ktorej poberá dávku vo výške 370,- eur + prídavky na dve deti vo výške 49,90 eur.

24. Otec maloletých detí je v súčasnej dobe nezamestnaný, s nepravidelným príjmom. Aj napriek tomu, že tvrdil, že si občas brigádnicky privyrobí, a že príležitostne mu dáva peniaze sestra, na ktorú previedol svoj rodinný dom, ktorý ona prenajíma, výsluchom svedkyne F. B. vyplynulo, že síce rodinný dom na ňu brat previedol, ale reálne ho užíva on a taktiež ho prenajíma a vyberá od nájomníkov peniaze. Z jej výpovede vyplynulo, že všetky náklady spojené s údržbou rodinného domu hradí jej brat. Táto skutočnosť bola potvrdená aj evidenciou platieb nájomného za roky 2017-2022. Výška jeho mesačného príjmu z prenájmu je vo výške 350,- eur.

25. Súd je toho názoru, že na strane maloletých detí nastal objektívny nárast životných nákladov, na ktorý je potrebné pri zmene pomerov prihliadať v zmysle ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Takzvaná valorizačná klauzula obsiahnutá v ustanovení § 78 ods. 3 Zákona o rodine, ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj zmenu výšky, vývoj životných nákladov. Výška životných nákladov je zrejmá napríklad z cien spotrebného koša, z miery inflácie, respektíve iných ekonomických ukazovateľov. Táto povinnosť súdu je obligatórna.

26. Z ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá by aj sama o sebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživné. Naposledy súdom určené výživné čiastočne pokrylo potreby maloletých detí spolu s podielom matky na výživnom.

27. Možno prijať záver, že počas doby od poslednej úpravy súdom určeného rozsahu nastal objektívny nárast životných nákladov, ktorý možno zdôvodniť mierou inflácie, nárastom životného zákonného minima, či minimálnej mzdy.

28. Súd s prihliadnutím na ust. § 78 Zákona o rodine vychádzal zo zásady, že stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča voči maloletému dieťaťu nie je nemenné.

29. Z tohto ustanovenia tiež vyplýva zásada, že stanovené výživné má zodpovedať pomerom, za ktorých bolo stanovené. Aj dokazovanie súdu sa musí starostlivo orientovať na to, či k zmene pomerov došlo, t.j. musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave (R 72/65). Vo všeobecnosti možno za opodstatnené potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať nielen náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ale aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami.

30. Ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a/ Zákona o rodine uvádza, že súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Obaja rodičia majú k dieťaťu zákonnú vyživovaciu povinnosť, a preto pri svojom životnom smerovaní musia robiť všetko pre to, aby v rámci zodpovednosti za všestranný vývoj svojho dieťaťa dokázali uspokojovať všetky jeho základné životné potreby, t.j. nielen fyzické potreby ale aj potreby duševné.

31. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že odôvodnené potreby maloletých detí sa neustále zvyšujú a výživné v doteraz určenej výške na maloletú Q. vo výške 90,- eur a na maloletú T. vo výške 90,- eur spolu s vyživovacou povinnosťou matky nemôže postačovať na ich výživu v širšom slova zmysle. Je zrejmé, že od poslednej úpravy výživného v roku 2017, kedy mala Q. 12 rokov a T. 10 rokov, nastala zmena pomerov, pretože obe maloleté deti navštevujú stredné školy, v súvislosti s čím sa zvýšili náklady na ich potreby. Vyšší nárast životných potrieb maloletých je spôsobený samotným plynutím času, nakoľko za obdobie skoro 5 rokov vzrástla všeobecne aj životná úroveň obyvateľstva.

32. Otec sa vzhľadom na svoje otcovstvo k maloletým deťom nemôže odvolávať len na skutočnosť, že jeho príjem na úhradu výživného nepostačuje. Je jeho povinnosťou vyvinúť maximálne úsilie s cieľom dosahovať príjem (či už zo živnostenského podnikania alebo z pracovného pomeru), z ktorého si bude plniť zákonnú vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom vo výške zodpovedajúcej jeho možnostiam a schopnostiam a zároveň aj potrebám maloletých detí. Nároky maloletých detí budú práve s pribúdajúcim vekom narastať a ich potreby nemôžu byť v prevažnej miere hradené matkou.

33. S poukazom na tieto skutočnosti preto súd zvýšil povinnosť otca platiť na výživu maloletej Q. na sumu 200,- eur mesačne a na maloletú T. na sumu 180,- eur mesačne.

34. Vzhľadom na to, že súd menil výšku výživného od 01.09.2021, vzniklo tak otcovi maloletých detí za obdobie od 01.09.2021 do 01.07.2022 zameškané výživné po odrátaní zaplateného výživného (otec neplatil od septembra 2021 do 15.12.2021 žiadne výživné, 15.12.2021 zaplatil výživné vo výške 180,- eur a od januára 2022 platí na maloleté deti po 100,- eur mesačne) mu tak vzniklo zameškané výživné vo výške 3.020,- eur, ktoré mu súd uložil zaplatiť v lehote 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

35. Súd je toho názoru, že spôsob splatenia zameškaného výživného zohľadňuje aj pomery na strane otca a aj potreby maloletých detí.

36. Vzhľadom na zmenu výšky výživného, došlo aj k zmene posledného rozsudku, ktorým súd rozhodoval o výživnom a preto zmenil rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6P/33/2017 zo dňa 24.10.2017 v časti o určené výživného na maloleté deti Q. Q. a maloletú T. Q..

37. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je odvolanie prípustné.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP) v troch vyhotoveniach. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania stanovených v § 127 CSP uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.